

Suomen Lakimiesliitto
Uudenmaankatu 4-6 B
00120 Helsinki

Oikeusministeriö
oikeusministerio@om.fi

Suomen Lakimiesliitto lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Lausunnon pääkohdat

- Lain voimaantulo esityksen mukaisena aiheuttaisi oikeusturvaongelmia
- Soveltamisalan laajentaminen ammatinharjoittajiin ei perusteltua
- Edellytysten tutkintaa koskevaa aloiteoikeutta ei tule laajentaa
- Väliaikaisen liiketoimintakiellon pituuden nostaminen 2 vuoteen perusteltua
- Esityksellä voi olla merkittäviä kustannusvaikutuksia

Yleistä

Lakimiesliitto kannattaa esityksen tavoitteita harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnasta. Tavoitteet eivät kuitenkaan saa johtaa kohtuuttomuuteen. Elinkeinovapaus on perustuslaissa turvattu perusoikeus, jota ei saa perusteettomasti rajoittaa. Moitittavasta toiminnasta koituvan seuraamuksen on oltava oikeassa suhteessa teon moitittavuuteen. Lakimiesliitto katsoo, että esityksen mukaisena lain voimaantulo aiheuttaisi merkittäviä oikeusturvaongelmia.

Soveltamisalan laajentaminen ammatinharjoittajiin

Liiketoimintakiellon soveltamisalan laajentaminen koskemaan ammatinharjoittamista ankaroittaisi sen soveltamisalaa huomattavasti. Esityksessä ei tuoda esiin soveltamisalan laajentamisen tosiasiallista tarvetta. Tarve rajoittaa elinkeinotoiminnan harjoittamista ammatin harjoittamisen yhteydessä sattuneiden laiminlyöntien vuoksi on vähäinen. Ammattitoiminnassa ei käytetä sanottavasti vierasta työvoimaa eikä pääomaa, eikä siitä aiheutuva riski esimerkiksi luotonantajille ja muille velkojille yleensä ole kovin merkittävä.

Liiketoimintakieltoasian tutkinta

Aloiteoikeus liiketoimintakieltoa edellytyksiä koskevan tutkinnan osalta sellaisissa liiketoimintavelvoitteiden rikkomisissa, jotka eivät ole rikoksia, on tähän asti ollut ainoastaan syyttäjällä. Aloiteoikeuden laajentaminen muille viranomaisille on ongelmallista. Liiketoimintavelvoitteiden rikkomuksia voisivat olla esimerkiksi verorästit, jolloin ehdotetun säännöksen mukaan veroviranomainen voi pyytää poliisia suorittamaan liiketoimintakiellon rikkomista koskevan tutkinnan. Tähän tutkintaan sovellettaisiin ainoastaan poliisilain poliisitutkintaa koskevia säännöksiä, jolloin muun muassa näytön hankkimiseksi on käytettävissä ainoastaan vähäisiä pakkokeinoja.

Lakimiesliitto katsoo, että liiketoimintakiellon kohdalla on perusteltua pysyttäytyä vakavimpien tapausten esiin nostamisessa ja valvonnassa, eikä laajentaa liiketoimintakiellon soveltamisalaa tutkinnan osalta myös ei-rikolliseen menettelyyn.

Väliaikainen liiketoimintakielto

Väliaikaisen liiketoimintakiellon pituuden nostaminen 1 vuodesta 2 vuoteen on perusteltua, koska talousrikosjutut ovat pääsääntöisesti niin laajoja, ettei niiden saaminen vuodessa tuomiolle käytännössä toteudu.

Taloudelliset vaikutukset

Vaikka esityksessä lausutaan, ettei uudistus tulisi lisäämään viranomaisten työtä, varmuutta tästä ei ole saatavissa. Soveltamisalan laajennus voi johtaa esimerkiksi siihen, että verottaja alkaa soveltaa sitä aktiivisesti, jolloin poliisin, syyttäjän ja tuomioistuimen mahdollisuudet osoittaa resursseja rikolliseen toimintaan liittyviin liiketoimintakieltoasioihin heikkenisivät.

Helsingissä 26.2.2016

Jorma Tilander
Toiminnanjohtaja